

Співав кобзар Гнат Гончар (Гончаренко) 2-го декабря 1908 р. в Ялтах

Ой по Чорному морю, ой на каміні біленькому там сидіев сокіль (sic) ясненький, жалібненько квилить-проквиляє і на Чорнеє море спилна (sic) поглядає, що на Чорному морю все недобре починає, зла супротивна хвилешна хвиля уставає, судна козацькії, молодецькії на три части розбиває. Перву часть ухопило в турецьку землю занесло, другу часть ухопило в Дунайське гирло забило; а третя часть тут має, посередині Чорного моря, на бистрій хвилі, на лихій хуртовині потопає. О при той части було ві(й)ська много, хто був старшиною? Грицько Коломічин по всьому ві(й)ську ізбарзе (sic) окличен о до козаків словами промовляйи, сльозами (в)бливайи: - Ей, козаки, панове-молодці, добре ви дбайте, гріхов (sic) не тайте, сповідайтесь ви наперед милосердному богу і Чорному морю. ой отаману кошовому. (А) ті (ж) козаки те зачували, та всі замовчали,

(о) тільки (ж) обізветься Олексій Попович – гетьман-запорожець.

– Ой козаки, пановє-молодці, добре ви вчиніте,

мене ж, Олексія Поповича,

самого возьміте,

до моєї шиї біленький камінь прив'яжіте,

очі мої козацькії, молодецькії

червовой китайкой запніте,

ой самого мене в Чорне море іспустіте;

нехай же я буду

сам своєю головою

Чорне море дарувати,

ніж(е)ли я маю много душ вір християнських

по Чорному морю безневинно погубляти.

(Ой) ті ж козаки те зачували,

до Олексія Поповича словами промовляли,

сльозами обливали:

Ей, Олексію Поповичу,

славний лицарю,

писарю,

ти ж сьвате письмо по утричі на день читайиш (sic)

і нас, простих козаків, на все добре научайиш, (sic)

почому ж ти від нас гріхів більше майиш?

(Ой) Олексій Попович те зачувайи,

словами промовляє,

сльозами обливає:

- Ей козаки, панове-молодці,

я ж сьвате письмо по тричі на день читаю

і вас, простих козаків, на все добре научаю,

від вас таки гріхів більше маю,

що я в охотне військо од'їжджав,

недобре починав,

з отцем і з матір'ю прощения не мав

і старшого брата за брата не мав,

старшую сестру збарзе поважав,

ой у груди стременом одпихав,

либонь мене, панове-молодці,

найбільше (й) то гріхів спіткав.

Ой що із города вибігав,

триста душ маленьких дітей

конем розбивав,

кров християнську безневинно я проливав.

Ой молодії жени за ворота вибігали,

маленькі дітки на руки хватали,

мене, Олексія Поповича, кляли-проклинали.

Ой іще ж я поз сорок церков пробігав,

за своєю городощу шапки не скидав,

на себе хреста не складав

і отцівської-материної молитви не споминав,

либонь мене, козаки панове-молодці,

найбільше то гріх спіткав.

Ой іще мимо царську громаду пробігав.

За своєю гордощу шапки не скидав,

мужикам-козакам на день добрий не давав,

с празником не поздоровляв,

либонь мене, козаки панове-молодці,

найбільше то гріх спіткав. Ой не єсть же се мене Чорне море потопляє. а єсть се мене отцівська-материна молитва од смерті вборонила, на Чорному морю не втопила. (То) як буду я до отца (sic), до матері, до роду прибувати, буду отца і матір штити-шанувати й поважати, і старшого брата буду я за рідного отца почитати, а близьких сусід за рідне браття в себе мати. Скоро став Олексій Попович по істинні правді гріхи богу сповідати, зараз стала зла супротивна хвилешна хвиля на Чорному морю притихати. Притихала і впадала, мов на Чорному морю не бувала,

ой усіх козаків до острова живцем прибивала. Ті козаки на острові (sic) виходили, сльозами обливали,

що на якомусь Чорному морю, на бистрій хвилі, на лихій хуртовині

потопали,

о (sic) одного через Олексія Поповича козака з міждо війська не втеряли.

(Ей) Олексій Попович на чуда виходжає, бере в руки сьвате письмо,

по тричі на день читає,

ой усіх козаків на все добре научає:

- Слухайте, козаки, панове-молодці, як се съвате письмо висьвічуйи.

на все моление указуйе:

ей, которий чоловік отцівську-материну

молитву штить-шануе-поважає,

то отцівська-материна молитва

у купецтві,

і в реместві.

і на полі,

і на морі

(о) на-помощ (sic) спомагає, то отцівська-материна молитва

зо дна моря винімає,

од великих гріхів душу відкупляє,

в царствія небесного привождає,

за которими молитвами стали ми хліба-солі поживати...

Дай же, боже, миру царському

і народу християнському

од сьогодні всім на здравія,

на многая лєта,

многая лєта!